

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرحله‌ی آماده‌سازی فایل				
پیاده‌سازی	تصحیح و ویرایش اولیه	ذکر مآخذ	ویرایش دوم	تکمیل مآخذ و ویرایش نهایی

آیا نهی از اختلاط زن و مرد در روایات، به معنای مخالفت اسلام با نقش اجتماعی زن است؟

اگر بحث اختلاط زن و مرد در روایات نهی شده و فقط از نظر فقهی در حد رفع ضرورت‌های جدی اجازه داده شده، معنای آن این نیست که زن نقش اجتماعی نداشته باشد؛ بلکه بحث اختلاط مرد و زن نامحرم است که مورد تأکید قرار گرفته است.

خاطرم هست در مقاله‌ای، یا در کتاب حجاب، نوشته‌ام که چه ایرادی دارد دانشگاهی داشته باشیم، استاد دانشگاه زن، رئیس دانشگاه زن، دانشجویها همه زن باشند؟ چه مانعی دارد بیمارستانی داشته باشیم، رئیس آن زن، پزشک‌های متخصص زن، مدیر بیمارستان زن، پرستارها همه زن باشند؟ می‌شود به گونه‌ای طراحی کرد که نه زن را از عرصه‌ی نقش‌آفرینی‌های اجتماعی حذف کرد و نه اختلاط ایجاد کرد.

چرا سازمان‌های اداری ما طوری طراحی می‌شوند که حتماً باید در این اتاق دو تا خانم و دو تا آقا نشسته باشند؟ این نشان‌دهنده‌ی این است که یا نسبت به این قضیه بی‌اهمیت هستیم، یا اگر نخواهیم بگوییم خدای ناکرده همان چیزی که در غرب بوده اینجا نیز اجرا شده، لاقلاً باید بگوییم به اهمیت آن توجه نکرده‌اند. [اختلاط در غرب] با قصد ایجاد آلودگی در محیط‌های مختلط کارگری و بعد هم کارمندی در موسسه‌های دولتی و شرکت‌های خصوصی ایجاد شد و من در کتاب حجاب مفصل به آن پرداخته و تشریح کرده‌ام که چه نیت‌های سوئی پشت پرده بوده است.

همین الان بسیاری از خانم‌ها این شانس را ندارند که استاد دانشگاه شوند؛ به دلیل اینکه آقایان به آن دانشگاه رفته‌اند؛ برای مثال دانشگاه الزهراء دانشگاهی برای خانم‌هاست؛ ولی استادهای آن که آقایان هستند، فرصت را از خانم‌ها گرفته‌اند. چرا یک خانم نرود تا بالاترین مدارج علمی تحصیل کند و استاد این دانشگاه شود؟ مدیر گروه شود؟ رئیس دانشکده شود؟ رئیس دانشگاه شود؟ چه مانعی دارد؟

این دو با هم اشتباه نشود؛ اگر ما بحث تداخل را نفی می‌کنیم و می‌گوییم تداخل فقط شرطش ضرورت است، [به این معنا نیست که برای زن نقش اجتماعی قائل نیستیم.] در قواعد فقهی هم می‌دانید که **الصَّرُّورَاتُ تُبِيحُ الْمُحْظَرَاتِ**^۱، **الصَّرُّورَاتُ تُقَدِّرُ بِقَدَرِهَا**^۲، ضرورت می‌تواند امری را که در شرایط عادی مجاز نیست، مجاز کند؛ اما حدی را می‌تواند مجاز کند که فقط آن ضرورت را برطرف کند و نه فراتر و بیشتر از آن را؛ اگر با این قواعد فقهی آشنا باشیم، در روابط اجتماعیمان هیچ مشکلی پیدا نمی‌کنیم؛ خانم‌ها می‌توانند کاملاً در مراکز علمی، مراکز فرهنگی، مراکز پزشکی، مراکز فنی، و همه‌ی مراکز براساس تخصصشان سازماندهی شوند و در جامعه نقش‌آفرینی کنند؛ نقش‌آفرینی زن اصلاً مستلزم اختلاط نیست.

بنابراین نباید چنین سوءتفاهمی ایجاد شود که اگر بحث اختلاط زن و مرد را در روایات نهی کرده‌اند و فقط در حدّ رفع ضرورت‌های جدّی اجازه داده شده، به معنای حذف خانم‌هاست و نباید از نقش‌آفرینی خانم‌ها و توانمندی‌ها و ظرفیت‌هایی که خدای متعال در وجودشان قرار داده، استفاده کرد.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ

۱. کلینی، کافی، ج ۱۰، ص ۴۷۸؛ مجلسی، بحارالانوار، ج ۱۰۷، ص ۱۰۷ و خوئی، منهاج‌البراعه، ج ۷، ص ۳۸۷.

۲. با اندکی تفاوت: مولی‌صالح‌المازندرانی، شرح‌الکافی - الاصول‌والرؤضه، ج ۵، ص ۳۳۲.